

UDLÆNDINGEREGDEGØRELSE 2026

STATUS PÅ DANSK UDLÆNDINGEPOLITIK

SOCIALDEMOKRATIET

FORORD	3
UDLÆNDINGEPOLITIKKEN Gennem DET SENESTE ÅRTI	6
TILSTRØMNINGEN TIL DANMARK	7
SAMMENHÆNGSKRAFT	12
BESKÆFTIGELSE OG OVERFØRSLER	16
UDDANNELSE	19
KRIMINALITET	20
STATUS PÅ RETFÆRDIG OG REALISTISK	21
ANTALLET HAR EN BETYDNING	22
HJÆLP TIL FLERE I NÆROMRÅDERNE	26
DEN NYE FRIHEDSKAMP	27
SUPPLERENDE FORSLAG FRA HELHEDSPLAN FOR DANSK UDLÆNDINGEPOLITIK	31
VI ER KOMMET ET STYKKE - MEN DER ER STADIG LANG VEJ IGEN	32

FORORD

Af Mette Frederiksen

I 2018 præsenterede vi udspillet *Retfærdig og Realistisk*. Bagtæppet var en alvorlig situation i 2015, hvor både Danmark og Europa var under pres. Flygtninge gik på motorvejene. Vores asylsystem var brudt sammen. Alt for mange mennesker satte livet på spil over Middelhavet i håbet om en bedre fremtid. Der var gået hul på Europa.

Derfor satte vi en ny retning. For første gang formulerede vi en sammenhængende, socialdemokratisk udlændingepolitik. Med fokus på at værne om danskernes tryghed og vores værdier. Med respekt for balancerne. Hvor vi ikke gjorde udlændingepolitik til et valg mellem at bevare vores velfærdssamfund eller at hjælpe mennesker i nød. Men netop viste, hvordan vi kunne gøre begge dele. På en langt mere retfærdig måde.

Som socialdemokrater tror vi på, at politik betyder noget. At vi kan forme fremtiden gennem de beslutninger, vi træffer i fællesskab. Sådan må det selvfølgelig også være, når vi taler om udlændingepolitik. Det betyder ikke, at

opgaven er let. Eller at vi kan gøre det hele på en gang. Men alternativet, bare at lade stå til, har aldrig været vores vej.

Antallet, som kommer til vores land, betyder noget. Hvis vi skal passe på vores samfund, skal vi have styr på tilstrømningen. Så enkelt er det. Og vi skal kunne hjælpe mennesker på flugt på en måde, der er både retfærdig og human. Med meget mere hjælp i nærområderne.

Vi kunne se, at der var behov for en sammenhængende og langsigtet plan for en udlændingepolitik, som kunne samle danskerne. Som kunne give os mere kontrol. Så vi ikke igen skulle opleve det kontroltab, vi oplevede i 2015 og 2016.

Derfor foreslog vi blandt andet at etablere et modtagecenter uden for Europa. Så vi én gang for alle kunne bremse tilstrømningen af asylansøgere til Danmark. Genvinde kontrollen. Og sørge for, at det var en demokratisk beslutning, hvem der fik adgang til Danmark.

Meget er sket, siden vi fremlagde udspillet i 2018. Vi har fået styr på tilstrømningen. Der er rekordfå afviste asylansøgere i udsendelsesposition. Og flere er kommet i arbejde.

Også internationalt er der sket en udvikling. Da vi fremlagde forslaget om et modtagecenter uden for Europa, stod vi helt alene. Men vi holdt fast, fordi vi mener, at det er en nødvendig og retfærdig løsning. Socialdemokratiet har ført an, og der er nu opnået enighed i EU om at fjerne de juridiske barrierer, så EU-landene får mulighed for at overføre asylansøgere til modtagecentre i lande uden for Europa, hvor deres asylansøgninger kan behandles. Et skridt i retning af et mere ansvarligt og retfærdigt asylsystem. Og et skridt, der på sigt vil mindske asylpresset på Europa.

Og vi mærker i det hele taget, at når det gælder udlændingepolitik, er Danmark et land, som mange andre lande i Europa kigger mod. Spørger til råds. Og lytter til.

Socialdemokratiet ønsker fortsat at skabe et nyt asylsystem. Som hviler på grundlæggende socialdemokratiske værdier. Som retfærdighed. International solidaritet. Og ikke mindst lighed i adgangen til hjælp og beskyttelse. Det giver os mulighed for at hjælpe langt flere flygtninge i verden, end det er tilfældet i dag. Og det vil sikre, at det ikke er størrelsen på den enkeltes pengepung, der er afgørende for, hvilken type hjælp og beskyttelse, de får.

Selvom vi har styr på antallet, mener vi stadig, at det klogeste vil være at tage et opgør med al ulovlig indrejse til Danmark og Europa. Det kræver et nyt asylsystem, hvor vi flytter asylsagsbehandlingen

uden for Europa. Det giver os kontrol over antallet. Og det sikrer, at dem, der kommer hertil, rent faktisk har et beskyttelsesbehov.

Vi må desuden erkende, at udlændingepolitik også er blevet til sikkerhedspolitik. Vestens modstandere bruger migration som et kynisk våben ved at sende migranter til Europas grænser i et forsøg på at destabilisere vores samfund.

Vi insisterer fortsat på, at flygtninge skal beskyttes i nærområderne, for der kan vi hjælpe flere og mere. For vi mener, at når man som land befinder sig i et nærområde til en konflikt, så har man et ansvar. Da Rusland i februar 2022 invaderede Ukraine, oplevede vi selv her i Danmark at blive nærområde til krigen. I den forbindelse tog vi imod titusindvis af flygtninge fra Ukraine. For det er vores ansvar som land i Ukraines nærområde. Ligesom det er naturligt, at ukrainske flygtninge får beskyttelse i Europa, er det også naturligt, at flygtninge fra krige i f.eks. Mellemøsten og Afrika først og fremmest får beskyttelse i de områder.

Vi står stadig med store udfordringer. Det er ikke kun udefra, at vores værdier er truet. Der bor mennesker i vores land, som trods en opvækst i Danmark, uddannelse og job, følger antidemokratiske normer og regler. Som ikke vil acceptere vores værdier. Og som for nogens vedkommende endda forsøger at modarbejde og undergrave vores samfund.

Vi ser unge drenge skabe utryghed i det offentlige rum. Vi ser piger og kvinder undertrykt af social kontrol. Og vi ser, hvordan det især er de danskere, der i forvejen har mindst, som betaler prisen for indvandringen. Det er ofte dem, der bor i de boligområder og har deres børn i de skoler, hvor integrationen fejler og

kriminaliteten stiger. Det er dem, der oplever, at deres lokalområde grundlæggende forandrer sig.

Udlændingepolitik handler om, hvilket land vi vil være. Om at vi skal passe på vores værdier. Og om at sikre, at Danmark også i fremtiden er et af verdens bedste lande at bo i. Ikke et etnisk klassesamfund præget af utryghed, ulighed og konflikter. Vi vil ikke finde os i, at nogen gengælder danskernes gæstfrihed med kriminalitet, ekstremisme eller dominansadfærd.

Med denne redegørelse ser Socialdemokratiet tilbage på de seneste 10 års udvikling på udlændingeområdet. Og vi gør status over de mange initiativer fra *Retfærdig og Realistisk*.

Mange ting har vi gjort rigtigt. Danmark er i dag på mange måder et forbillede for en udlændingepolitik, som både er stram, ansvarlig og solidarisk.

Men vi er meget bevidste om, at vi langt fra er i mål. Der er mere, der skal gøres. Nye udfordringer er dukket op. Og mit håb er, at denne redegørelse kan danne grundlag for en åben og ærlig debat om, hvordan vi som land bedst løser fremtidens udfordringer på udlændingeområdet.

Mette Frederiksen

Formand for Socialdemokratiet

UDLÆNDINGEPOLITIKKEN GENNEM DET SENESTE ÅRTI

10 år er gået siden Europas ydre grænser brød sammen og migranter gik på de danske motorveje. Siden da har Socialdemokratiet sammen med et flertal i Folketinget stået bag en lang række stramninger af udlændingepolitikken. Stramninger, der skulle sikre ro på tilstrømningen til Danmark. Og understøtte, at herboende indvandrere og flygtninge bliver bedre integreret i det danske samfund.

Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort er blandt de områder, hvor love og regler er blevet ændret flest gange gennem tiden. Men også en lang række andre regler med tilknytning til udlændingeområdet er blevet ændret. Retsområdet. Beskæftigelsesområdet. Uddannelsesområdet. Socialområdet. Kulturområdet. Og mange flere.

Dette kapitel indeholder en gennemgang af udviklingen på udlændinge- og integrationsområdet i Danmark gennem de seneste 10 år. Er der kommet styr på antallet,

der kommer hertil? Og afspejler de mange års bestræbelser på at styrke integrationen sig i andelen, der er i beskæftigelse eller uddannelse? Og hvordan er det gået med indsatserne mod parallelsamfund og negativ social kontrol?

I den offentlige debat tales der ofte om "personer af ikke-vestlig oprindelse". Det er imidlertid et upræcist begreb, da det dækker over en række meget forskellige lande. Og der er stor forskel på, hvordan indvandrere og efterkommere fra de forskellige lande klarer sig i Danmark. Ser man på f.eks. beskæftigelses- og kriminalitetsstatistik, står det klart, at der er markant forskel på, om der er tale om personer fra Thailand, Filippinerne og Vietnam eller personer fra Irak, Libanon og Somalia.

Der har historisk set været store udfordringer med at få personer med MENAPT-oprindelse* integreret i det danske samfund. Derfor er der i det følgende et særligt fokus på gruppen af indvandrere og efterkommere med MENAPT-oprindelse.

*MENAPT-landene består af: Afghanistan, Algeriet, Bahrain, Djibouti, Egypten, Forenede Arabiske Emirater, Irak, Iran, Jordan, Kuwait, Libanon, Libyen, Marokko, Mauretanien, Oman, Pakistan, Qatar, Saudi-Arabien, Somalia, Sudan, Syrien, Tunesien, Tyrkiet og Yemen, og fra 2022 også Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet

TILSTRØMNINGEN TIL DANMARK

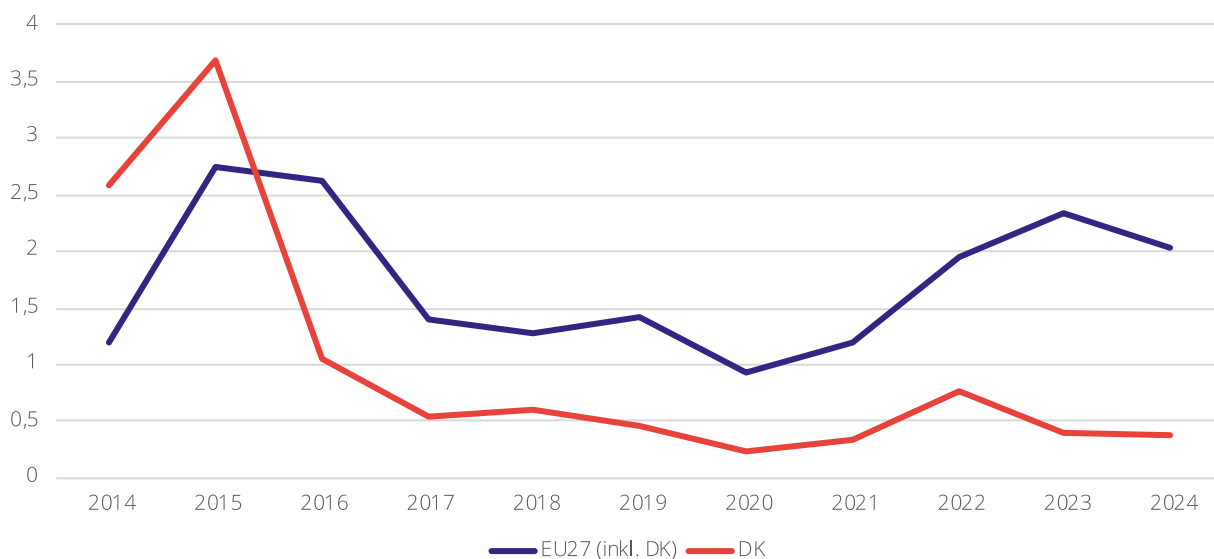
Et nøgletal på udlændingeområdet er antallet af udlændinge, der kommer til Danmark. Det kan være som asylansøger, familiesammenført eller udenlandsk arbejdstager. Det, der under ét kan betegnes som "tilstrømningen". For antallet, der kommer hertil, har betydning for, om integration kan lade sig gøre. Særligt når det drejer sig om personer fra MENAPT-landene, der kommer med en anden kulturel baggrund.

STORT FALD I ANTALLET AF ASYLANSØGERE

Mange fra MENAPT-landene er kommet til Danmark som asylansøgere. Derfor er et lavere antal asylansøgere helt afgørende for at have kontrol med tilstrømningen. I 2014, 2015 og 2016

kom der samlet set mere end 30.000 asylansøgere fra MENAPT-landene, heraf 17.807 alene i 2015. Det er for mange. Alt for mange. Derfor har det været et centralt politisk mål for Socialdemokratiet at nedbringe antallet. Og antallet er faldet drastisk. I 2024 søgte blot 1.457 fra MENAPT-landene om asyl i Danmark svarende til mindre end en tiendedel af, hvor mange der søgte asyl i 2015. Det er med andre ord lykkedes os at få bedre kontrol over tilstrømningen af asylansøgere, der kommer til Danmark fra MENAPT-landene i løbet af de seneste 10 år. Ser man på antallet af asylansøgere i al almindelighed, klarer Danmark sig også godt. Også sammenlignet med de øvrige EU-lande.

**FIGUR 1: ASYLANSØGERE
PR. 1.000 INDBYGGERE 2014-2024**

Kilde: Eurostat

LANGT FÆRRE ASYLANSØGERE I UDREJSEPOSITION

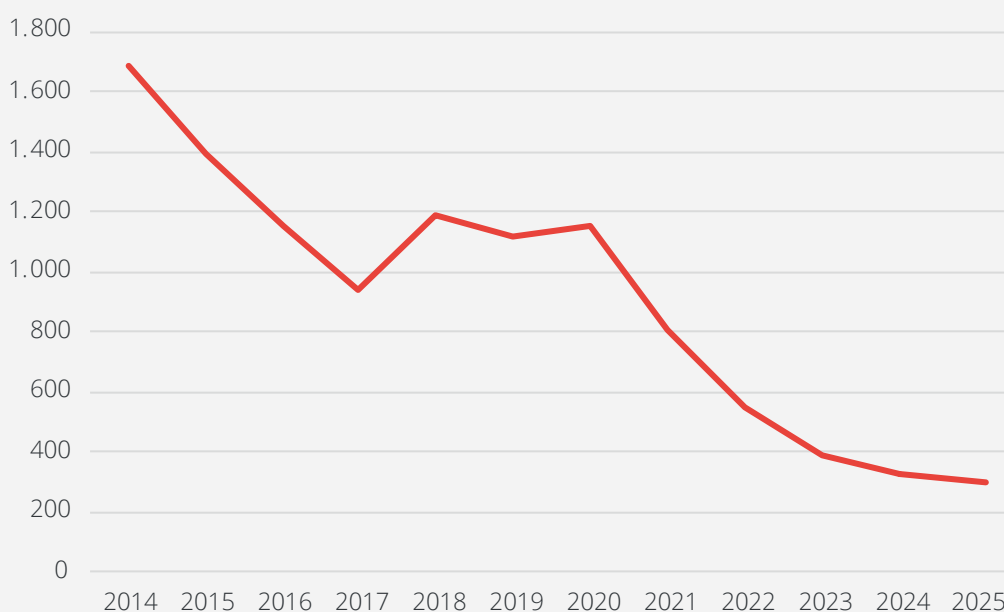
Har man fået afslag på asyl, har man ikke et beskyttelsesbehov. Derfor skal man forlade Danmark. Alligevel opholder et betydeligt antal afviste asylansøgere sig på udrejsecentre i Danmark, selvom de har pligt til at rejse ud. Imidlertid er antallet nedbragt markant hen over de seneste år. I 2014 var hele 1.686 afviste asylansøgere i såkaldt udrejseposition.

Siden er der sket et markant fald, og i 2025 var antallet nede på 300.

Socialdemokratiet har haft et stort politisk fokus på at øge hjemsendelser af afviste asylansøgere. I 2020 blev Hjemrejsestyrelsen oprettet. Året efter blev en helt ny lov, hjemrejseloven, indført. Loven indeholdt en række initiativer for at få flere afviste asylansøgere til at rejse hjem.

Under det danske EU-formandskab i andet halvår af 2025 har vi sikret enighed i EU om at give medlemslandene mulighed for at etablere udrejsecentre i lande uden for Europa, hvor udlændinge uden lovligt ophold kan opholde sig, indtil de vender tilbage til deres respektive hjemlande – enten frivilligt eller om nødvendigt med tvang. Det markerer et egentligt paradigmeskift i EU's tilgang til udsendelse af personer uden lovligt ophold.

**FIGUR 2: ANTAL AFVISTE ASYLANSØGERE
I UDREJSEPOSITION 2014-2024**

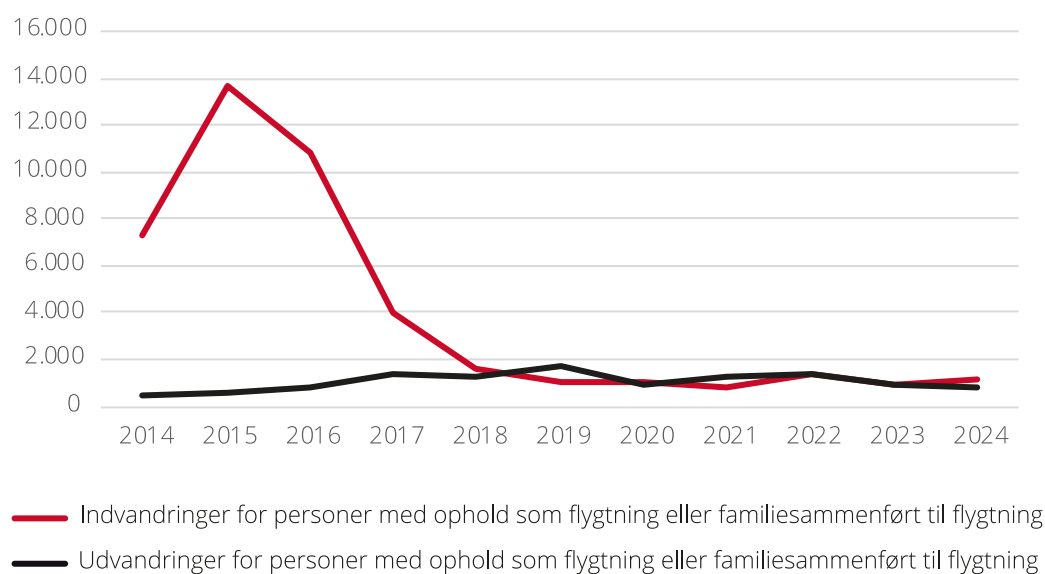
Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet

FLERE ER REJST UD AF DANMARK END IND

Socialdemokratiet har en målsætning om, at der skal være flere udrejsende end indrejsende med MENAPT-oprindelse. I 2014 fik næsten 15 personer med MENAPT-oprindelse ophold i Danmark som flygtning eller familiesammenført til en flygtning, hver gang én person rejste ud.

Siden Socialdemokratiet overtog regeringsansvaret i 2019, er flere samlet set udvandret, end der er indvandret. En del af årsagen til den positive udvikling er, at repatrieringsordningen er blevet styrket. Ordningen giver støtte til indvandrere, som frivilligt vælger at forlade Danmark og vende tilbage til deres oprindelsesland. I 2025 benyttede rekordmange syrere sig af repatrieringsordningen og rejste hjem.

FIGUR 3: ANTAL IND- OG UDVANDRINGER FOR PERSONER MED OPHOLD SOM FLYGTNING ELLER FAMILIESAMMENFØRT TIL FLYGTNING FRA MENAPT-LANDE, 2014-2024

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet

VOLDSOM VÆKST I ANTALLET AF PERSONER MED MENAPT-OPRINDELSE ER AFTAGET

Antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark med MENAPT-oprindelse er siden 2014 vokset med omkring 83.000 personer og var i 2025 på ca. 304.000 personer. Andelen af personer fra MENAPT-lande er dermed gået fra at udgøre knap 4 pct. af befolkningen i 2014 til at udgøre omkring 5 pct. af befolkningen i 2025.

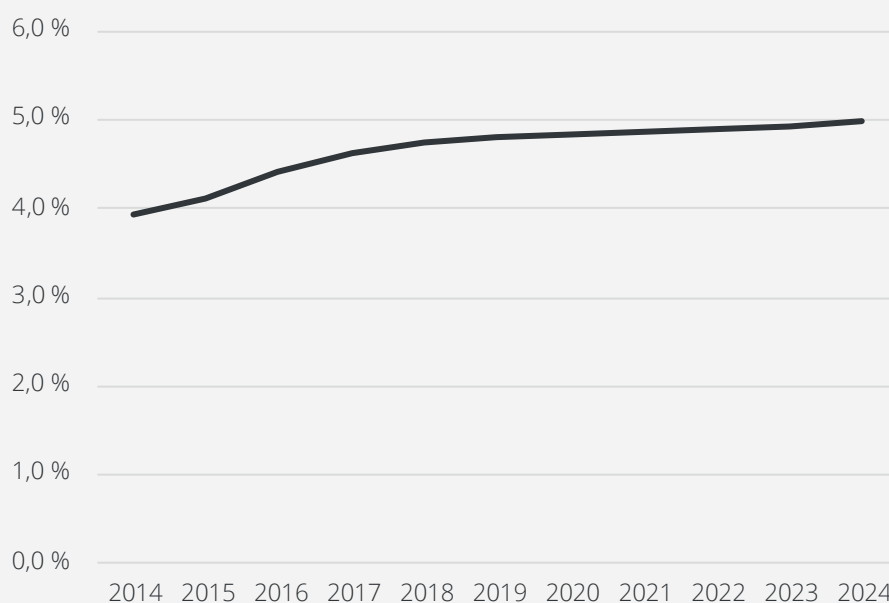
Væksten var størst i perioden 2014-2018, hvilket skal ses i sammenhæng med det store antal asylansøgere, der kom til landet i de år. De seneste fem år er væksten aftaget kraftigt. Det skyldes bl.a., at det, som ovenfor beskrevet, er lykkedes at få nedbragt antallet af asylansøgere drastisk de seneste år, og at der samlet set er rejst flere ud af Danmark, end der er kommet hertil, siden vi overtog regeringsansvaret i 2019. Alligevel fortsætter personer fra MENAPT-lande med at udgøre en større andel af befolkningen, om end væksten er langt mindre end tidligere.

Det skyldes ikke mindst, at indvandringen af udenlandsk arbejdskraft er taget kraftigt til i de seneste år – også fra MENAPT-lande. F.eks. er antallet af arbejdstagere med iransk og tyrkisk statsborgerskab, der er kommet til Danmark

på en erhvervs- eller en studieordning, næsten seksdoblet fra 2014 til 2024. Hovedparten af væksten er sket i de seneste fem år. Indvandringen af arbejdskraft fra udlandet er forbundet med umiddelbart positive effekter for det danske samfund. Indvandringen af arbejdskraft er således en af hoveddriverne i den positive, økonomiske udvikling, som dansk økonomi har været inde i de seneste år. Udenlandske arbejdstagere har som udgangspunkt kun ret til ophold i Danmark, så længe de har et arbejde. Og de skal rejse hjem, hvis de mister arbejdet.

Omvendt er det uklart, hvilke langsigtede konsekvenser arbejdskraftsindvandringen vil have for det danske samfund. De historiske erfaringer med vedvarende høj indvandring af arbejdskraft har vist, at det kan give integrationsproblemer hen ad vejen. Særligt hvis arbejdstagerne bliver boende, får børn og på den måde bliver en fast del af samfundet. Lærer de det danske sprog? Hvordan bosætter de sig, og kan vores lokale velfærdsinstitutioner bære den store tilstrømning? Hvilke værdier bringer de med sig, og er de klar til at acceptere de danske værdier og spilleregler? Det er spørgsmål, som kommer til at blive stadig mere aktuelle i den udlændingepolitiske debat i de kommende år.

**FIGUR 4: ANDEL INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE
I DANMARK MED OPRINDELSE I MENAPT-LANDENE SOM
PROCENTANDEL AF BEFOLKNINGEN 2014-2024**

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger.

SAMMENHÆNGSKRAFT

Det er afgørende for både integrationen og sammenhængskraften i Danmark, at vi undgår parallelsamfund. For parallelsamfund står i direkte modsætning til integration. I parallelsamfund eksisterer der andre normer og regler end dem, der gælder i resten af vores samfund. Ligesom arbejdsløsheden og kriminaliteten er højere, og flere bliver udsat for negativ social kontrol. Derfor har Socialdemokratiet arbejdet målrettet på at bekæmpe parallelsamfund.

STORT FALD I ANTALLET AF PARALLELSAMFUND

I parallelsamfund mødes man sjældnere på tværs af etnisk og kulturel oprindelse. En skæv beboersammensætning i et område får også konsekvenser for f.eks. elevsammensætningen i den lokale folkeskole. Derfor ønsker Socialdemokratiet at skabe flere blandede boligområder.

Social- og Boligministeriet definerer et parallelsamfund som et udsat boligområde, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra

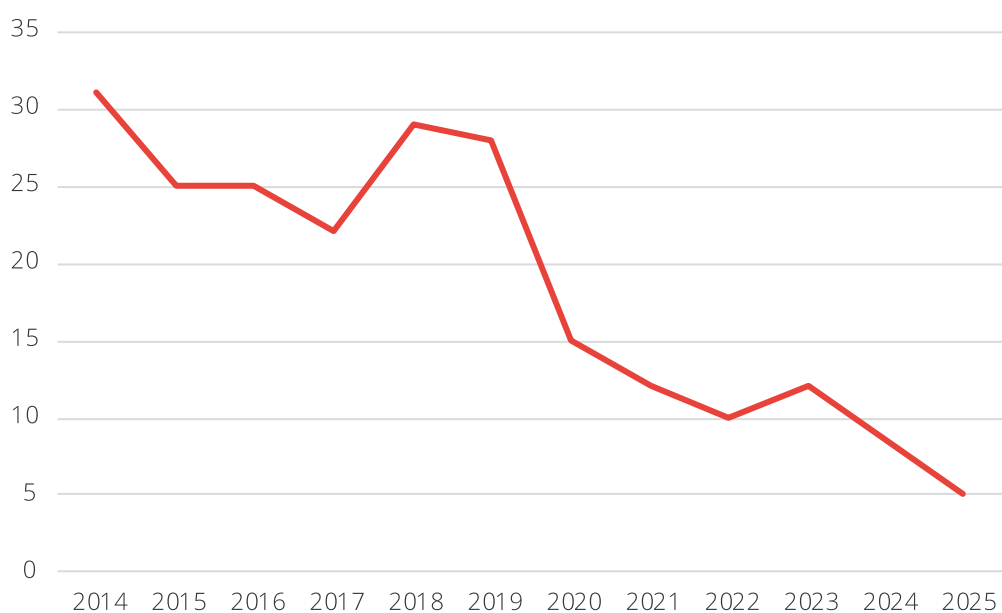
ikke-vestlige lande overstiger 50 pct. Særligt de seneste fem år er der sket et stort fald i antallet af parallelsamfund.

Socialdemokratiet har været med til at træffe en række beslutninger, som har styrket indsatsen mod parallelsamfund. I 2018 blev parallelsamfundspakken stemt igennem af et bredt flertal af Folketingets partier, herunder Socialdemokratiet.

I 2021 tog vi endnu et skridt for at styrke parallelsamfundsindsatsen, da den tidligere S-regering tilføjede en ny kategori af boligområder i loven. Såkaldte forebyggelsesområder, hvor der kan anvendes en række af de redskaber, der hidtil har været anvendt i områder omfattet af parallelsamfundslovgivningen fra 2018.

Sammen med den høje beskæftigelse har det betydet, at antallet af parallelsamfund er faldet drastisk. Antallet af parallelsamfund er i dag kun en sjettedel af, hvad det var i 2014.

FIGUR 5: ANTAL PARALLELSAMFUND 2014-2025

Kilde: Se nederst næste side.

FÆRRE FOLKESKOLER MED SKÆV ETNISK SAMMENSÆTNING

Socialdemokratiet værner om sammenhængskraften. Derfor har vi – udover et ønske om at skabe flere blandede boligområder – også et ønske om, at ingen skoler skal have en skæv elevsammensætning. Folkeskolen skal være det sted, hvor vi mødes på tværs af baggrund. Men når andelen af elever med MENAPT-oprindelse på nogle folkeskoler når op over 30 pct., så er folkeskolens rolle alvorligt udfordret.

Udviklingen ser ud til at gå i den rigtige retning. I skoleåret 2014/2015 havde 39 folkeskoler over 30 pct. elever med MENAPT-oprindelse. 10 år senere gjaldt det for 23 folkeskoler. Samme tendens ses blandt frie grundskoler, hvor der også er sket et solidt fald. I 2024 havde 23 frie grundskoler mere end 30 pct. elever med MENAPT-oprindelse mod 34 skoler i 2014. Det er sket i en periode, hvor børn med MENAPT-baggrund har udgjort en stigende andel af det samlede antal børn i skolealderen.

FLERE GYMNASIER MED SKÆV ETNISK SAMMENSÆTNING

På gymnasier landet over ser vi dog ikke samme positive tendens. I 2014 havde ni gymnasier mere end 30 pct. elever med MENAPT-oprindelse. Det tal er steget frem til skoleåret 2022/2023, hvor 20 gymnasier havde mere end 30 pct. elever med MENAPT-oprindelse. Siden da er udviklingen dog vendt, og antallet af gymnasier med mere end 30 pct. elever med MENAPT-oprindelse er faldet til 14 gymnasier frem til skoleåret 2024/2025. Socialdemokratiet har tidligere forsøgt at gennemføre en aftale om bedre elevfordeling

for at gå op imod den øgede opsplitning, men den bortfaldt efter folketingsvalget i 2022. Det er stadig vores ambition at finde en måde at sikre en mere blandet elevsammensætning på landets gymnasier. Aftalen om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse indeholder andre værktøjer til at opnå en balanceret elevsammensætning på alle landets gymnasier, som vi vil følge tæt.

NÆSTEN HVER ANDEN OPLEVER DISKRIMINATION PÅ GRUND AF ETNISK BAGGRUND

Tal fra Medborgskabsundersøgelsen viser, at andelen af personer med ikke-vestlig oprindelse, der har angivet, at de oplever diskrimination på grund af deres etniske baggrund, har ligget mellem 43 pct. og 48 pct. de seneste 10 år. Det vil sige, at næsten hver anden oplever at blive diskrimineret. Det er alt for mange. Diskrimination er uacceptabelt, og et samfundsproblem, som forsat berører alt for mange.

HVER SJETTE MED IKKE-VESTLIG BAGGRUND OPLEVER NEGATIV SOCIAL KONTROL

For Socialdemokratiet handler integration ikke alene om at lære vores sprog, få en uddannelse og tage et arbejde. Det handler i lige så høj grad om værdier, og om synet på det enkelte menneskes grundlæggende rettigheder. Retten til ytringsfrihed, retten til religionsfrihed og retten til selv at bestemme, hvem man vil giftes med. Kort sagt retten til selvbestemmelse over egen tilværelse.

Vi har gennem årene hørt mange beretninger fra især piger og unge kvinder med MENAPT-oprindelse, som udsættes for negativ social kontrol

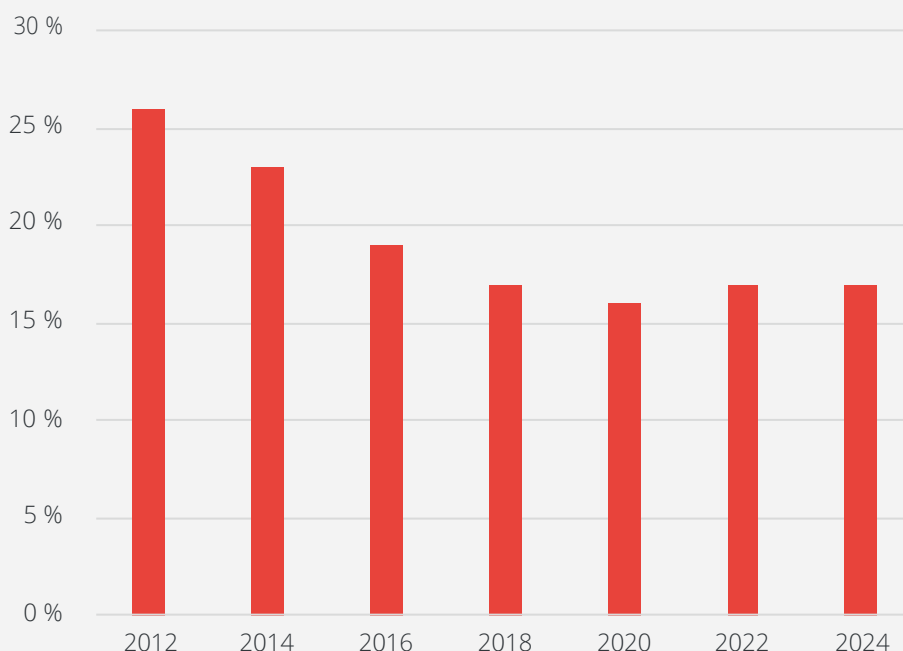
Social- og Boligministeriet / Anm: Social- og Boligministeriet definerer et parallelsamfund som et udsat boligområde, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 pct. Udsatte boligområder opgøres ud fra andelen, der har tilknytning til arbejdsmarked, alene har gennemført grundskolen, er dømt for at overtræde straffeloven mv. og har relativ lav bruttoindkomst.

af deres familie. Socialdemokratiet arbejder for at styrke indsatsen mod negativ social kontrol. Det var bl.a. derfor, at vi nedsatte *Kommissionen for den glemte kvindekamp*.

Tal fra Det Nationale Integrationsbarometer viser, at andelen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som oplever, at familien begrænser deres frihed

og selvbestemmelse med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle, er faldet siden 2014. I 2014 var tallet 23 pct., mens det i 2024 var 17 pct. Andelen dækker over alle med ikke-vestlig oprindelse og både mænd og kvinder. Der foreligger ikke en isoleret opgørelse for kvinder med MENAPT-baggrund, men det tal kan være betydeligt højere end hver sjette.

FIGUR 6: ANDELEN AF 18-29-ÅRIGE INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE MED IKKE-VESTLIG OPRINDELSE, DER FÅR BEGRÆNSET DERES FRIHED OG SELVBESTEMMELSE AF DERES FAMILIE MED HENSYN TIL VALG AF KÆRESTE ELLER ÆGTEFÆLLE

Kilde: Det Nationale Integrationsbarometer, 2025 / Anm.: Tallene dækker over både mænd og kvinder, ligesom tallene dækker over efterkommere fra alle ikke-vestlige lande. Det skyldes ifølge Udlændinge- og Integrationsministeriet, at opdelingen af ikke-vestlige lande i "MENAPT-lande" og "øvrige ikke vestlige lande" først blev taget i brug i slutningen af 2020.

10 EKSEMPLER PÅ KULTURSAMMENSTØD

Selvom der er sket et lille fald i antallet af unge, der oplever negativ social kontrol med hensyn til valg af ægtefælle, er der stadig en lang række områder, hvor personer med MENAPT-baggrund skiller sig ud fra den øvrige befolkning med deres holdninger og værdier.

- 1** KVINDER MED MENAPT-OPRINDELSE TEGNER SIG FOR NÆSTEN HALVDELEN AF OPHOLDENE PÅ KRISECENTRENE
- 2** ANTALLET AF HENVENDELSER OM KONFLIKTER RELATERET TIL NEGATIV SOCIAL KONTROL ER NÆSTEN TREDOBLET SIDEN 2019
- 3** DER ER SKET EN STIGNING I ANTALLET AF HENVENDELSER OM UNGE, SOM BLIVER SENDT PÅ GENOPDRAGELSESREJSE
- 4** MERE END TRE UD AF FIRE INDVANDRERE OG EFTERKOMMERE FRA MUSLIMSKE LANDE MENER, AT DET BØR VÆRE ULOVLIGT AT KRITISERE ISLAM
- 5** NÆSTEN HVER TREDJE MUSLIM I DANMARK SYMPATISERER MED TERRORORGANISATIONEN HAMAS
- 6** MERE END HVER TREDJE MUSLIM I DANMARK MENER, AT KORANENS ANVISNINGER SKAL FØLGES FULDT UD
- 7** DER FINDES EKSEMPLER PÅ, AT DER ER OFFENTLIGT ANSATTE MED INDVANDRERBAGGRUND, DER HAR UDØVET NEGATIV SOCIAL KONTROL MOD BORGERE, DER ER UDSAT FOR VOLD OG UNDERTRYKKELSE
- 8** MARKANT FLERE MED INDVANDRERBAGGRUND OPLEVER VOLD I OPDRAGELSEN
- 9** NÆSTEN 60 PCT. AF MUSLIMER I DANMARK VILLE IKKE ACCEPTERE, HVIS DERES BARN VILLE LEVE ÅBENT SOM HOMOSEKSUEL
- 10** 40 PCT. AF MUSLIMER I DANMARK VIL IKKE ACCEPTERE, AT DERES DATTER BLIVER GIFT MED EN PERSON, DER IKKE ER MUSLIM

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet (1, 2 og 3), Justitsministeriet (4), Wilke (5, 6, 9 og 10), Nationalt Center mod Æresrelaterede Konflikter (7), Vive (8).

BESKÆFTIGELSE OG OVERFØRSLER

En forudsætning for vores samfundsmodel er, at en stor del af befolkningen deltager på arbejdsmarkedet. Vores velfærdssamfund blev skabt på idéen om, at vi har pligt til at bidrage, når vi kan, og at offentlig forsørgelse som udgangspunkt kun er et midlertidigt sikkerhedsnet. Samtidig er arbejdsmarkedet en af de bedste veje til integration gennem mødet med danske kollegaer, det danske sprog og dansk kultur. Derfor er det helt afgørende, at indvandrere – ligesom alle andre – i stort omfang har et job og på den måde bidrager til det fælles. Ellers undergraves både det økonomiske fundament for velfærdssamfundet og den øvrige befolknings opbakning.

MARKANT FLERE ER KOMMET I ARBEJDE

Historisk har der været store udfordringer med, at alt for få personer med MENAPT-oprindelse bidrager på arbejdsmarkedet. De seneste 10 år er der imidlertid sket en positiv udvikling. Overordnet set er beskæftigelsesfrekvensen for personer med MENAPT-oprindelse steget fra 44 pct. i 2012 til 61 pct. i 2023. For mænd er den steget fra lige under 50 pct. i 2012 til knap 66 pct. i 2023. Mens beskæftigelsesfrekvensen for kvinder er steget fra knap 38 pct. i 2012 til 55 pct. i 2023.

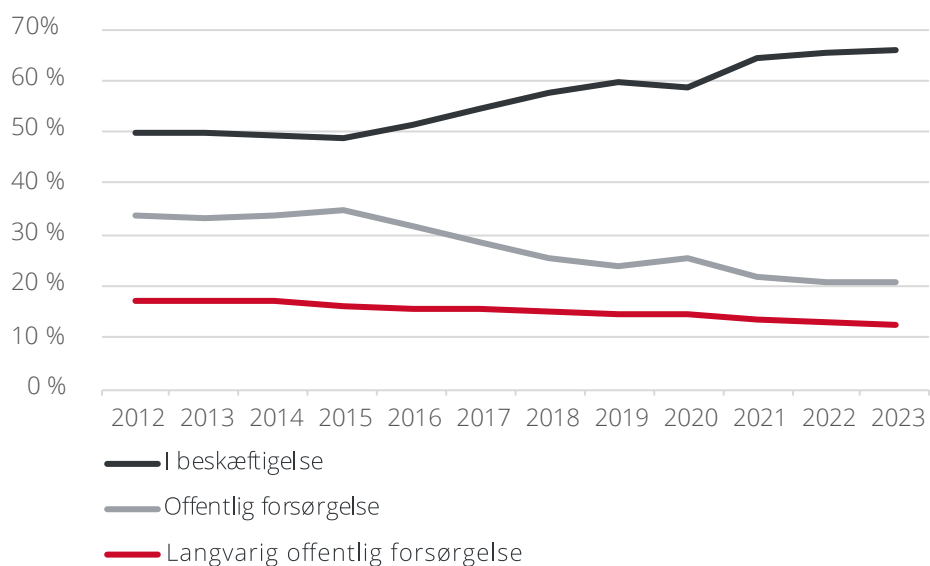
Det er ganske markante stigninger i beskæftigelsesfrekvenserne. Sat på spidsen er der tale om et af de største socialpolitiske fremskridt

i nyere tid. Andelen af ikke-vestlige indvandrere i arbejde er aldrig målt højere. Væksten kan dels tilskrives den generelle vækst i beskæftigelsen på det danske arbejdsmarked. Men den er ikke kommet af sig selv. Den er et resultat af politiske beslutninger. En særdeles aktiv corona-politik, som sikrede, at Danmark fik et af de mindste dyk i beskæftigelsen i verden. Lønkomensation og investeringer, som skulle holde så mange som muligt i job. Mange lande gik en anden vej. Og herhjemme fik vi massiv kritik – blev kaldt uansvarlige, fordi vi stimulerede økonomien for at holde beskæftigelsen oppe. Men det var præcis, hvad der var brug for, for at give stadig flere borgere med MENAPT-baggrund mulighed for at fastholde eller få en fod inden for på arbejdsmarkedet.

I tillæg til en aktiv krisehåndtering er den positive udvikling i beskæftigelsesfrekvenserne drevet af en række politiske tiltag for at få flere i arbejde, f.eks. i forhold til ydelser.

Fremgangen i beskæftigelse er en succes, men beskæftigelsesfrekvensen for både MENAPT-mænd og -kvinder ligger fortsat markant under mænd og kvinder med dansk oprindelse, der i 2023 lå på hhv. 80 pct. og 77 pct. Der er altså fortsat lang vej igen, før personer med MENAPT-oprindelse bidrager lige så meget, som den øvrige befolkning.

**FIGUR 7: ARBEJDSMARKEDSSTATUS FOR MÆND
MELLEM 16 OG 64 ÅR MED MENAPT-OPRINDELSE, 2012-2023**

Kilde: Beskæftigelsesministeriet / Anm.: Da den Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) alene indeholder data frem til 2023, er perioden for opgørelsen 2012-2023 og ikke 2014-2024 som i resten af dette kapitel.

MARKANT FÆRRE FÅR OFFENTLIGE OVERFØRSLER

Mens personer med MENAPT-oprindelse har været underrepræsenteret på arbejdsmarkedet, har de været overrepræsenteret blandt modtagere af offentlige overførsler såsom integrationsydelse, kontanthjælp, ressourceforløb og førtidspension.

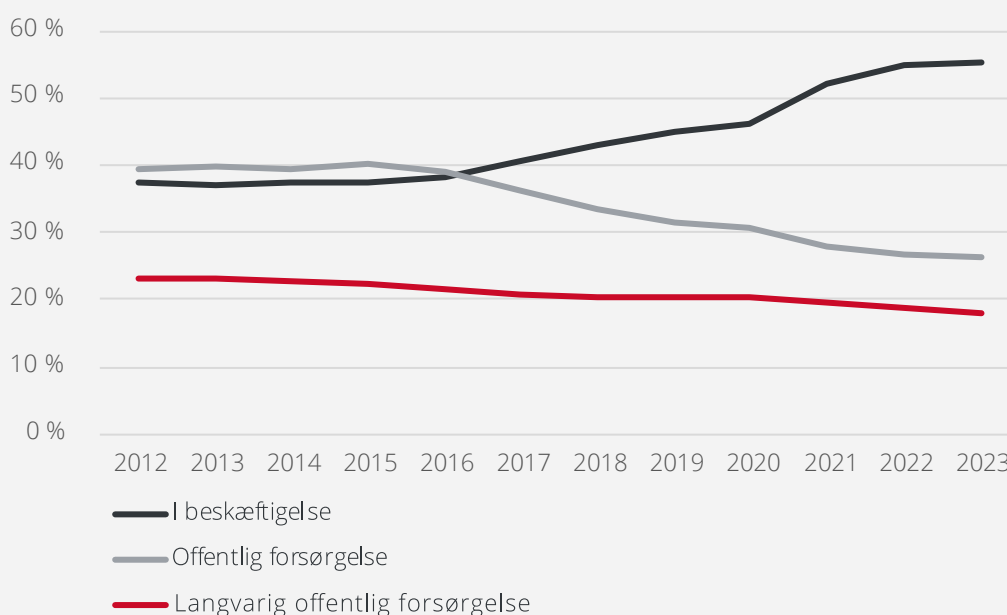
Socialdemokratiet har bl.a. med ydelsesreformen slået fast, at der skal være en mærkbar økonomisk forskel på at være i arbejde og modtage en offentlig ydelse. Andelen på overførsler er faldet fra 37 pct. i 2012 til 23 pct. i 2023. Fremgangen er markant for både mænd og kvinder. Hvis der zoomes ind på personer med oprindelse i Syrien, har der været et bemærkelsesværdigt fald i andelen, der er på overførselsindkomst. Fra 55 pct. i 2012 til 23 pct. i 2023. Selvom udviklingen er positiv, er der også her lang vej endnu, før andelen svarer til den øvrige danske befolkning.

HVER SJETTE ER STADIG PÅ LANGVARIG OFFENTLIG FORSØRGELSE

Alle kan få brug for hjælp fra det offentlige i perioder af deres liv. Men det må aldrig blive et sted, hvor folk bliver parkeret gennem lang tid. Det er hverken den enkelte eller samfundet tjent med. I Danmark definerer vi langvarig offentlig forsørgelse sådan, at man skal have modtaget en overførselsindkomst uafbrudt i minimum tre år. Også på dette parameter er personer med MENAPT-oprindelse markant overrepræsenterede.

Trods gode tider på arbejdsmarkedet er der kun sket et forholdsvis beskeden fald fra 20 pct. i 2012 til 15 pct. i 2023. Det er altså stadig næsten hver syvende person med MENAPT-oprindelse, som er på langvarig offentlig forsørgelse. Værre ser det ud blandt personer fra Irak og Libanon, hvor over 20 pct. fortsat er på langvarig passiv forsørgelse.

**FIGUR 8: ARBEJDSMARKEDSSTATUS FOR KVINDER
MELLEM 16 OG 64 ÅR MED MENAPT-OPRINDELSE, 2012-2023**

Kilde: Beskæftigelsesministeriet / Anm.: Da den Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) alene indeholder data frem til 2022, er perioden for opgørelsen 2012-2022, og ikke 2014-2024 som i resten af dette kapitel.

UDDANNELSE

Foruden beskæftigelse er et andet vigtigt integrationsparameter, hvordan personer med indvandrerbaggrund klarer sig i uddannelsessystemet.

Personer med MENAPT-oprindelse får stadig markant lavere karakterer i folkeskolen. Folkeskolen skal give os de grundlæggende færdigheder, der skal til for at begå sig i det danske samfund. Og selvom 10 års skolegang ikke kan koges ned til en enkelt karakter, så giver folkeskolens afgangskarakterer alligevel et godt billede af, hvordan forskellige befolkningsgrupper klarer sig i folkeskolen.

Desværre er billedet, der tegner sig for MENAPT-elever, ikke opløftende. For drenge med MENAPT-oprindelse lyder deres karaktergennemsnit på 5,7, og i perioden fra 2014-2024 er der ikke sket nogen positiv udvikling. For piger med MENAPT-oprindelse har der været en positiv fremgang i deres karaktergennemsnit fra 6,2 i 2014 til 6,6 i 2024. Dermed halter både MENAPT-drenge og -piger fortsat langt efter piger og drenge med dansk oprindelse, der har et karaktergennemsnit på hhv. 8,0 og 7,1.

FORTSAT KUN OMKRING HALVDELEN, DER HAR EN ERHVERVSKOMPETENCEGIVENDE UDDANNELSE

En erhvervskompetencegivende uddannelse er vejen til et solidt fodfæste på vores arbejdsmarked.

Hvad end det er en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. Og dermed også vejen til at kunne forsørge sig selv og sin familie. Socialdemokratiet arbejder derfor på, at endnu flere unge skal have en erhvervskompetencegivende uddannelse. Også her er både mænd og kvinder med MENAPT-oprindelse traditionelt set stærkt underrepræsenterede. I de seneste 10 år er der dog sket en positiv udvikling, idet andelen af MENAPT-mænd med en sådan uddannelse er steget fra 42 pct. i 2014 til 45 pct. i 2024, mens den for kvinder er steget fra 40 pct. til 52 pct. i 2024. Det er en positiv udvikling, men der er fortsat lang vej til niveauet for personer med dansk oprindelse.

STOR OVERREPRÆSENTATION I 'POTENTIALEGRUPPEN'

Knap 43.000 unge i Danmark står uden for både arbejds- og uddannelsesfællesskabet. Til trods for, at beskæftigelsen er rekordhøj. Socialdemokratiet har gjort det til en central politisk målsætning at hjælpe flere ind i arbejds- og uddannelsesfællesskabet og mindske den såkaldte 'potentialegruppe'. Som det er tilfældet på flere andre områder, er der også en etnisk slagside blandt de 43.000 unge. Hele 13 pct. af de unge mænd i gruppen udgjordes i 2023 af personer med MENAPT-oprindelse. Andelen har været stort set uændret de seneste 10 år.

KRIMINALITET

Danmark er et fantastisk samfund. Derfor er det også forstemmende, når folk, der kommer hertil, misbruger vores gæstfrihed til at begå kriminalitet. Det er på den baggrund nedslående, at personer med MENAPT-oprindelse er overrepræsenterede i kriminalitetsstatistikkerne. Også den meget grove bandekriminalitet med vold, skyderier og handel med narkotika.

Mens vi med den ene hånd vil sætte tidligt ind og forebygge, at unge havner i kriminalitet, vil vi med den anden hånd slå benhårdt ned for at straffe og om muligt udvise dem, der begår kriminalitet og forbryder sig mod det samfund, der har budt dem indenfor.

UFORANDRET KRIMINALITETSBILLEDE FOR PERSONER MED MENAPT-OPRINDELSE

Mandlige indvandrere med MENAPT-oprindelse bryder i langt højere grad straffeloven end såvel mænd med dansk oprindelse som indvandrere og efterkommere fra andre ikke-vestlige lande. Og der er desværre ikke sket nogen væsentlig udvikling fra 2016 til 2024. Indvandrere og efterkommere fylder stadig alt for meget.

En opgørelse fra Justitsministeriet viser, at mandlige indvandrere fra MENAPT-lande gennem hele perioden fra 2016 til 2022 er blevet dømt for en overtrædelse af straffeloven næsten tre gange så ofte som mænd med dansk oprindelse. I tallet er der taget højde for, at der er relativt flere yngre mænd i gruppen med oprindelse i MENAPT-lande. Personer med MENAPT-oprindelse dømmes omtrent dobbelt så ofte som mænd fra andre, ikke-vestlige lande.

Endnu mere nedslående ser det desværre ud, når vi ser på tallene for efterkommere fra MENAPT-lande. De begår næsten fire gange så ofte kriminalitet som personer af dansk oprindelse. Og omkring dobbelt så ofte kriminalitet som efterkommere fra ikke-vestlige lande.

En anden tilgang er at se på, hvor stor en andel af de indsatte i danske fængsler og arresthuse, der havde udenlandsk baggrund. Her har indvandrere, efterkommere og udlændinge desværre ret stabilt udgjort omkring 45 pct. af de indsatte fra 2014 til 2023.

STATUS PÅ RETFÆRDIG OG REALISTISK

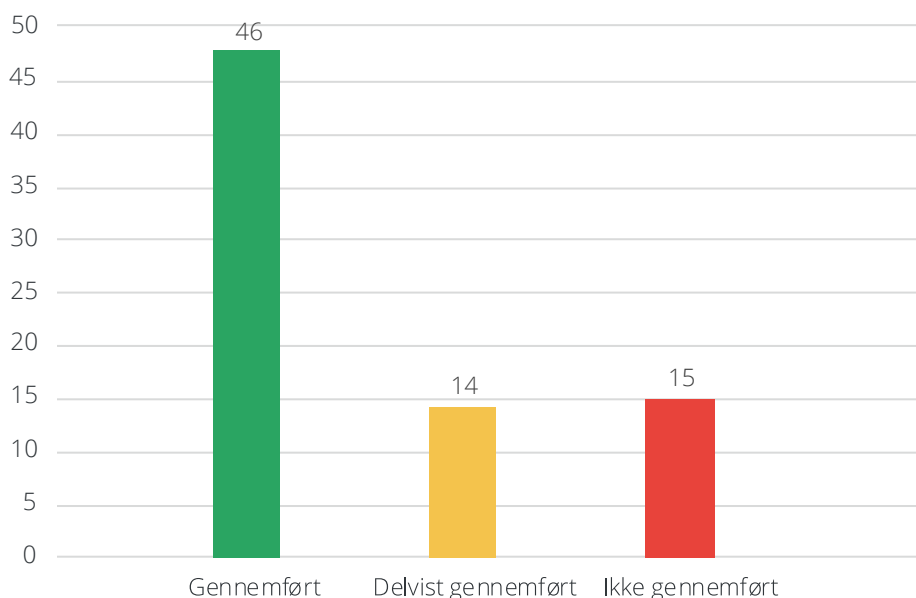
Siden præsentationen af *Retfærdig og Realistisk* har vi i Socialdemokratiet arbejdet for at gennemføre de mange forslag og initiativer, som blev præsenteret under udspillet tre hovedelementer:

- 1 *Der skulle styr på antallet, der kom til Danmark.*
- 2 *Flere skulle hjælpes bedre i nærområderne.*
- 3 *Den nye frihedskamp skulle støttes, så de mennesker, som indvandrer til Danmark, også bliver en del af Danmark.*

Syv år efter lanceringen kan vi gøre status: Størstedelen af udspillet initiativer er helt eller delvist gennemført. Nogle initiativer arbejdes der stadig videre med. Mens enkelte initiativer af forskellige grunde har vist sig vanskelige at få gennemført.

Udspillet *Retfærdig og Realistisk – En udlændingepolitik der samler Danmark* indeholdt 66 konkrete initiativer. Dertil kommer yderligere ni forslag fra *Retfærdig og Realistisk – Helhedsplan for dansk udlændingepolitik*, i alt 75 forslag. Per 1. januar 2026 var 46 gennemført, 14 delvist gennemført og 15 ikke gennemført.

FIGUR 9: VURDERING AF FORSLAG FRA RETFÆRDIG OG REALISTISK

På de følgende sider evaluerer vi *Retfærdig og Realistisk* inden for de tre hovedoverskrifter. Efter hvert afsnit har vi oplistet et udvalg af de væsentligste forslag i en opsamlende faktaboks

som henholdsvis gennemførte eller ikke-gennemførte. Alle 75 forslag er desuden opgjort i bilaget "Status på Retfærdig og Realistisk".

ANTALLET HAR EN BETYDNING

Da *Retfærdig og Realistisk* blev lanceret, havde Europa mistet kontrollen med tilstrømningen. Set med danske briller, som et lille land med høj grad af lighed og sikkerhed og et unikt socialt sikkerhedsnet, var det afgørende for os i Socialdemokratiet, at der blev foretaget fundamentale ændringer. Så det bliver os selv, der bestemmer hvem og hvor mange, der kommer til Danmark.

Derfor foreslog vi bl.a. en reform af hjemrejsesystemet, skærpede familiesammenføringsregler og opretholdelse af grænsekontrollen. Derudover foreslog vi at oprette et modtagecenter uden for Europa og indføre et loft over, hvor mange ikke-vestlige udlændinge, der kan komme til Danmark på et år.

GENNEMBRUD I ARBEJDET FOR ET MODTAGECENTER UDEN FOR EUROPA

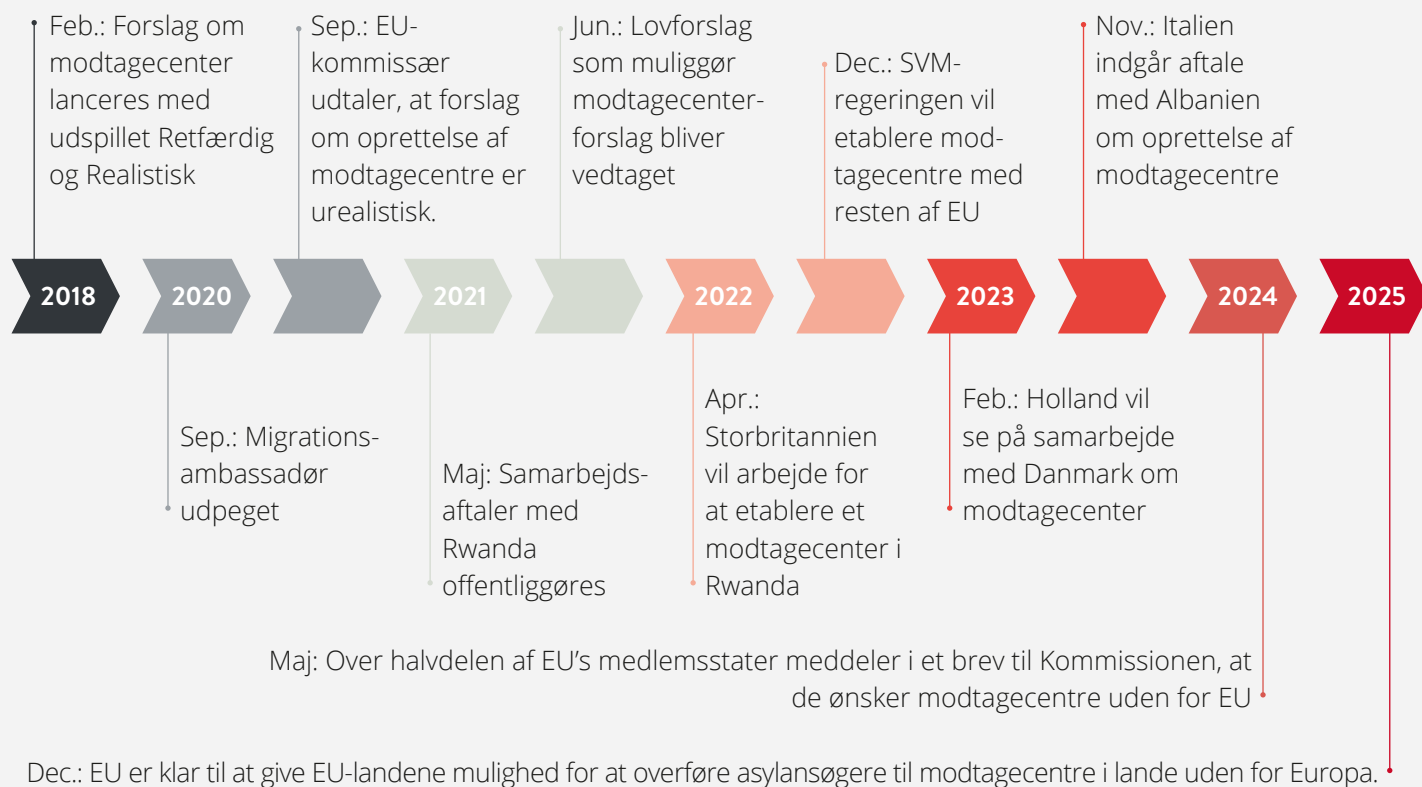
Forslaget om et modtagecenter uden for Europa er endnu ikke gennemført. Da det blev lanceret, var det et nybrud, som vi var bevidste om, ikke ville kunne realiseres fra den ene dag til den anden. Den tidligere socialdemokratiske

regering arbejdede aktivt for at etablere et samarbejde om et modtagecenter i Rwanda. Den nuværende regering har siden arbejdet for, at et modtagecenter uden for Europa skal etableres i samarbejde med resten af EU, så der bliver tale om en fælles europæisk løsning.

Nu er der enighed i EU om at fjerne de juridiske barrierer, så medlemslandene får mulighed for at overføre asylansøgere til modtagecentre i lande uden for Europa, hvor deres asylansøgninger kan behandles. Det forslag, som i begyndelsen mødte så megen skepsis både herhjemme og i EU, er nu EU-politik. Det viser, at vedholdenhed nytter. Også når der ikke findes lette løsninger på svære udfordringer, og modstanden er stor.

Derfor er det stadig magtpåliggende for os at oprette modtagecentre uden for Europa og skabe et nyt asylsystem, som er mere retfærdigt og human, og som hviler på grundlæggende socialdemokratiske principper som retfærdighed, international solidaritet og lighed i adgangen til hjælp og beskyttelse.

**FIGUR 10: UDVIKLING I OPBAKNINGEN TIL SOCIALDEMOKRATIETS
MODTAGECENTER-FORSLAG FRA 2018-2025**

Med *Retfærdig og Realistisk* foreslog vi, at Folketinget fastsætter et årligt loft for, hvor mange indvandrere med ikke-vestlig baggrund, der kan komme til Danmark. Et sådant loft kan først realiseres, når der er etableret et modtagecenter.

VI HAR SKÆRPET KRAVENE FOR AT BLIVE FAMILIESAMMENFØRT

For at få kontrol med tilstrømningen og sikre, at personer, der kommer til Danmark, hurtigere kan integreres, foreslog Socialdemokratiet at stramme op på reglerne for familiesammenføring. Siden vi præsenterede *Retfærdig og Realistisk*, har Socialdemokratiet været med til at sikre, at der er blevet indført krav til forudgående erhvervs erfaring og sprogkundskaber forud for familiesammenføring.

VI HAR STYRKET INDSATSEN FOR AT SENDE AFVISTE ASYLANSØGERE HJEM

Med *Retfærdig og Realistisk* gjorde vi det klart, at mange flere afviste asylansøgere skal sendes hjem. Siden har Socialdemokratiet været en drivende kraft på hjemrejseområdet, så flere asylansøgere uden lovligt ophold nu bliver sendt hjem. Hjemrejsestyrelsen blev oprettet i august 2020 som en ny myndighed, der udelukkende arbejder med hjemsendelse af udlændinge uden lovligt ophold. Derudover udarbejdede og vedtog vi en egentlig hjemrejselov, som indeholder en række incitamentsfremmende initiativer, der skal få flere asylansøgere uden lovligt ophold til at rejse hjem. Som det fremgik af kapitel 2, er antallet af afviste asylansøgere i udrejseposition faldet markant de seneste 10 år og har aldrig været lavere.

VI HAR STYRKET GRÆNSEKONTROLLEN TIL VORES NABOLANDE

Når det kommer til grænsekontrol, holdes der fortsat, som der blev lagt op til i udspillet, fast i den midlertidige grænsekontrol ved lande- og søgrænsen mod Tyskland. Det sker med henvisning til den alvorlige terrortrussel mod Danmark i lyset af migrantsituationen. Der er i øjeblikket ikke egentlig grænsekontrol mod Sverige, men efter flere voldsomme episoder i Danmark, hvor svenske statsborgere har været involveret, er politiets indsats ved grænsen mod Sverige blevet styrket markant.

Grænsekontrollen og den styrkede politimæssige indsats ved grænserne skal bl.a. ses i lyset af, at der ikke er styr på Europas ydre grænser. Derfor har Socialdemokratiet og regeringen arbejdet med at samle opbakning til at reformere Schengen-samarbejdet med henblik på at give medlemslandene mere national selvbestemmelse over egne grænser.

At få bedre styr på EU's ydre grænser er en afgørende forudsætning for at nedbringe antallet af asylansøgere til Danmark. Der er siden 2018 afsat flere midler i EU-budgettet til øget kontrol ved EU's ydre grænser samt at EU's grænseagentur, Frontex, bliver styrket. EU vedtog i april 2024 en omfattende ny lovpakke, asyl- og migrationspagten, som er et skridt i retning af at styrke kontrollen med EU's ydre grænser og den indre sikkerhed.

FLYGTNINGE OG INDVANDRERE SKAL OPTJENE RET TIL KONTANTE YDELSER

Med *Retfærdig og Realistisk* slog Socialdemokratiet fast, at man som ny i Danmark skal optjene retten til ydelser. Socialdemokratiet har siden holdt fast i det princip. Det er f.eks. en del af den ydelsesreform, vi har gennemført, at man fortsat skal have boet i Danmark i syv ud af de seneste otte år for at få adgang til kontanthjælp. Ligesom der fortsat gælder et optjeningsprincip for folkepension og børnepenge. Der er desuden indført en 37-timers arbejdspligt.

FLERE FLYGTNINGE PÅ MIDLERTIDIGT OPHOLD BIDRAGER TIL SAMFUNDET

Flygtninge på midlertidigt ophold, f.eks. på flugt fra krig, skal tilbage til deres hjemland, når der er fred. I *Retfærdig og Realistisk* slog vi samtidig fast, at det ikke står i modsætning til, at man skal bidrage til fællesskabet, mens man er i Danmark. Derfor er det glædeligt, at der f.eks. er sket en markant positiv udvikling i antallet af syrere, der arbejder i Danmark, om end de fortsat ligger betragteligt lavere end gennemsnittet for personer af dansk oprindelse.

UDVALGTE FORSLAG: ANTALLET HAR BETYDNING

GENNEMFØRT

- Ny specialenhed med særlige kompetencer inden for hjemsendelse af afviste asylansøgere. Hjemrejsestyrelsen har fået ansvaret for at løse opgaven med støtte fra politiet hvis nødvendigt.
- Økonomisk støtte ved frivillig hjemrejse, før der er givet endelig afslag på asyl.
- Grænsekontrol opretholdes, så længe der ikke er styr på EU's ydre grænser. Dermed har Danmark kontrol ved grænsen til Tyskland og en styrket indsats ved grænsen mod Sverige.

IKKE FULDT GENNEMFØRT

- Modtagecenter uden for EU. Regeringen arbejder fortsat for, at et modtagecenter etableres af EU.
- Loft over ikke-vestlig indvandring. Forudsætter etablering af modtagecenter i et tredjeland.

HJÆLP TIL FLERE I NÆROMRÅDERNE

Med *Retfærdig og Realistisk* lovede Socialdemokratiet, at Danmark fremover skulle bidrage til at skabe en bedre fremtid for flere mennesker i deres eget land. Så flere kan se en fremtid for sig i deres hjemland, og færre ønsker at tage mod Europa. Ligesom vi kan hjælpe mange flere flygtninge ved at give støtte til nærområderne, frem for kun at hjælpe dem, der finder vej til Danmark. Det mener vi, er det mest retfærdige og humane at gøre. Derfor ville vi bl.a. stille os i spidsen for et europæisk løft af landene i Afrika og øge vores bistand til nærområderne.

DANMARK HAR ARBEJDET FOR EUROPÆISK LØFT AF AFRIKA

Med *Retfærdig og Realistisk* foreslog Socialdemokratiet en europæisk Marshall-plan for Afrika. Bl.a. en opprioritering af Afrika på EU's budget og støtte til klimatilpasning, uddannelse og infrastruktur i Afrika. Socialdemokratiet har arbejdet målrettet for at sikre, at EU i højere grad prioriterer udviklingen i Afrika. Eksempelvis i forhandlingerne om EU's langvarige budget

(MFF-en, 2021-2027), hvor Danmark bidrog til at sikre, at mindst 29 mia. kr. i udviklingsmidler blev målrettet Afrika. Det svarer til halvdelen af de midler, EU har afsat til geografiske afgrænsede programmer. I 2021 lancerede EU desuden investeringspakken "Global Gateway" til at fremme grøn omstilling og digitalisering, hvor halvdelen af de 300 mia. euro er øremærket til Afrika.

REFORM AF DANSK UDVIKLINGSBISTAND MED STYRKET ENGAGEMENT I AFRIKA

Med den udviklingspolitiske strategi Fælles om verden (2021-2025) blev bistanden til nærområderne prioriteret højere, ligesom fokus i højere grad blev rettet mod Afrika. Over halvdelen af den samlede danske udviklingsbistand er i dag øremærket til indsatser i Afrika. Regeringen fremlagde en samlet Afrika-strategi i august 2024. Derudover har Danmark arbejdet for, at EU i højere grad prioriterer udviklingen i Afrika. Det har bl.a. været medvirkende til, at Afrika i dag prioriteres markant i EU's budget, og at den europæiske udviklingsbistand i højere grad er målrettet Afrika.

UDVALGTE FORSLAG: VI SKAL HJÆLPE FLERE

GENNEMFØRT: ET HISTORISK LØFT AF AFRIKA

- Danmark har arbejdet for, at EU i højere grad prioriterer udviklingen i Afrika. Det er lykkedes at få gennemført en række løft af

indsatsen. Det gælder først og fremmest målsætningerne om, at Afrika skal prioriteres markant i EU's budget og at den europæiske udviklingsbistand målrettes Afrika.

DEN NYE FRIHEDSKAMP

I årene forud for lanceringen af *Retfærdig og Realistisk* stillede flere modige unge kvinder og mænd med indvandrerbaggrund sig frem i offentligheden og berettede om uhyggelige oplevelser med vold og negativ social kontrol i deres opvækst. På baggrund af bl.a. de vidnesbyrd var det klart, at vi stod over for en ny frihedskamp. En kamp mod negativ social kontrol, vold og tvang. Og en kamp for at sikre danske værdier samt et åbent og tillidsfuldt demokrati. Det skulle ses i sammenhæng med, at Socialdemokratiet blæste til kamp mod parallelsamfund og den tendens til etnisk opdeling, vi har set inden for f.eks. boligområder, folkeskoler og gymnasier.

VI HAR STYRKET INDSATSEN MOD PARALLELSAMFUND OG NEGATIV SOCIAL KONTROL

Retfærdig og Realistisk havde stort fokus på forbedring af indvandrerkvinders og -børns forhold. Sidenhen er en række af forslagene blevet gennemført. Bl.a. har vi afsat penge til at sikre kvinder med ikke-vestlig baggrund bedre adgang til landets kvindekrisecentre, herunder et nyt krisecenter målrettet LGBT+-personer med minoritetsbaggrund. Vi har også lavet flere exitprogrammer for unge udsat for negativ social kontrol, så flere kan få beskyttelse mod deres familie, og der er lavet en undersøgelse af anbringelser i indvandrerfamilier. Derudover har vi strammet grebet om forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejser, så de kan udelukkes fra nogensinde at opnå permanent ophold. Endelig har vi bidraget til at vedtage et forbud mod burka og niqab. Til gengæld er vi ikke kommet igennem med et forslag om, at børn automatisk skal opskrives til daginstitution, når de fylder 1 år.

VI HAR INDFØRT EN NY ARBEJDSPLIGT FOR FLYGTNINGE OG INDVANDRERE

Det centrale omdrejningspunkt i den nye frihedskamp handlede om arbejde. Særligt kvinder fra ikke-vestlige lande var overrepræsenterede i arbejdsløshedsstatistikker. Derfor foreslog Socialdemokratiet med *Retfærdig og Realistisk* at indføre en pligt for borgere med et integrationsbehov til at bidrage i 37 timer om ugen for at få offentlig forsørgelse. Målet var at styrke kvindekampen i indvandermiljøerne og styrke kvindernes grundlæggende ret til selvbestemmelse. Forslaget blev gennemført i 2023 med en politisk aftale med opbakning fra et bredt flertal af Folketingets partier. Vi foreslog også et forbud mod at bruge børn under 18 år til at tolke for familiemedlemmer, hvilket vi fik gennemført i 2022.

YDELSESREFORM SIKRER GEVINST VED ARBEJDE

Forslaget om arbejdspligt hang sammen med forslaget om at oprette en Ydelseskommision. Kommissionen skulle dels sikre et nyt ydelsessystem, som baserede sig på princippet om ret og pligt, og dels sørge for at minimere følgerne for de børn i indvandrerfamilier, som vokser op med forældre uden job. Så forældrenes manglende arbejde ikke betyder, at børnene f.eks. holdes ude fra at deltage i det danske foreningsliv. Ydelseskommisionen blev nedsat i december 2019, og kommissionen fremlagde sine anbefalinger i maj 2021. I oktober 2023 indgik et bredt flertal i Folketinget en aftale om et nyt og mere forenklet kontanthjælpssystem.

NY PLAN FOR FLERE BLANDEDE BOLIGOMRÅDER

Et centralt mål i *Retfærdig og Realistisk* var, at ingen boligområder skal have en beboersammensætning med mere end 30 pct. ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i 2030. Siden *Retfærdig og Realistisk* er det lykkedes os at styrke den eksisterende parallelsamfundslovgivning ved at indføre en ny kategori af udsatte boligområder, nemlig "forebyggelsesområder". Og samtidig sikre en udvidet mulighed for nedrivning i forebyggelsesområder med henblik på at ændre beboersammensætningen i landets udsatte boligområder frem mod 2030. Som det fremgik af kapitel 2, er antallet af parallelsamfund i Danmark faldet markant siden 2019.

Et yderligere element i *Retfærdig og Realistisk* var ønsket om at skabe mere blandede skoler. Målet var, at ingen skoler eller uddannelsesinstitutioner i fremtiden måtte have mere end 30 pct. ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det har ikke været muligt at gennemføre forslagene om blandede skoler og daginstitutioner, selvom det i mange områder går den rigtige vej. Socialdemokratiet er fortsat optaget af, at der skal være en balanceret etnisk sammensætning på landets skoler, dagtilbud og ungdomsuddannelser.

Et andet forslag, som skulle være et værn mod negativ social kontrol, var at fjerne statsstøtten til muslimske friskoler. Vi foreslog også at fjerne støtten til friskoler, der ikke tager et socialt ansvar. Det er desværre ikke lykkedes os at få flertal bag nogen af de to forslag.

ET OPGØR MED DET ILLEGALE ARBEJDSMARKED

Socialdemokratiet står vagt om, at der skal være ordnede forhold på det danske arbejdsmarked. Meget kan heldigvis overlades til arbejdsmarkedets parter. Men vi kommer heller ikke uden om, at der er en tæt sammenhæng mellem udlændinge og social dumping. Det rammer især dem med de korteste uddannelser. Derfor skal vi have kontrol med, hvem der arbejder i Danmark. I *Retfærdig og Realistisk* kom vi med en række forslag til at skabe et mere ordnet arbejdsmarked. Vi har bl.a. indført et krav om ID-kort på større bygge- og anlægsprojekter. Vi har sikret, at udlændinge skal have et skattekort, før de kan få ret til at arbejde i Danmark. Og vi har gjort det muligt at sortliste virksomheder, der bruger illegal arbejdskraft, fra offentlige opgaver. Ligesom vi har sat flere penge af til indsatsen mod illegal arbejdskraft og social dumping.

FLERE KAN NU FÅ FRAKENDT DERES STATSBORGERSKAB

Et dansk statsborgerskab er et udtryk for, at man nu er en del af vores fællesskab. Men begår man alvorlig kriminalitet, skal man kunne fratages sit statsborgerskab. I *Retfærdig og Realistisk* slog vi fast, at man skal fratages sit statsborgerskab, hvis man begår alvorlig kriminalitet. Socialdemokratiet har siden sørget for, at loven er blevet strammet, så f.eks. bandemedlemmer kan blive fradømt deres danske statsborgerskab, hvis de begår alvorlig kriminalitet. Vi vil desuden arbejde videre for at styrke mulighederne for at kunne fratage kriminelle udlændinge deres statsborgerskab.

BEDRE HJÆLP TIL HJEMREJSE

Ønsker man som indvandrer at vende tilbage til sit hjemland og frasige sig sit danske opholdsgrundlag, skal vi være parate til at hjælpe med støtte til at genetablere sig. Vi har derfor styrket repatrieringen, så udlændinge med lovligt ophold i Danmark kan få støtte til at vende tilbage til deres land, bl.a. økonomisk hjælp til en sundhedsforsikring. Til gengæld skal de så opgive deres danske opholdsgrundlag.

FLERE KRIMINELLE SKAL UDVISES

Med *Retfærdig og Realistisk* lagde Socialdemokratiet op til, at flere udlændinge skulle udvises fra Danmark. Og pegede på, at den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i sin fortolkning af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention udgjorde en barriere for, at flere kunne udvises. Derfor har Socialdemokratiet og regeringen i regi af Europarådet udfordret Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols aktivistiske fortolkning af Menneskerettighedskonventionen.

Socialdemokratiet har ad flere omgange været med til at stramme reglerne for udvisning. Det er samtidig lykkedes at få flere udenlandske indsatte overført til afsoning i deres hjemland, særligt kriminelle fra andre EU-lande.

Som en del af Socialdemokratiets ønske om at få flere kriminelle udlændinge sendt ud af Danmark, aftalte den socialdemokratisk ledede regering i 2021 at leje 300 fængselspladser i Kosovo til kriminelle, udvisningsdømte udlændinge. I februar 2025 underskrev Danmark og Kosovo formelt en samarbejdsaftale. De nye fængselspladser forventes at åbne den 1. april 2027.

Derudover har vi fået vedtaget et lovforslag om at skærpe udvisningsreglerne ved at afskaffe den såkaldte trappestigeordning for alle udlændinge, der idømmes en ubetinget fængselsstraf. De nye

regler vil betyde, at kriminelle udlændinge, der får en ubetinget fængselsstraf, kan blive udvist, uanset hvor længe de har været i Danmark.

Senest er Danmark sammen med Italien lykkedes med at samle opbakning fra 27 lande i Europarådet til en fælles udtalelse. Landene står bag et fælles ønske om en ny fortolkning af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, når det kommer til udvisning af kriminelle udlændinge. Det kan dog tage lang tid, før det kan slå igennem i domstolens praksis. Så vi går nu forrest og gennemfører lovgivning allerede inden sommer 2026. Det vil betyde, at det bliver det klare udgangspunkt, at udlændinge, der idømmes mindst et års fængsel for grov vold, seksuelle overgreb, bandekriminalitet og lignende bliver udvist af Danmark.

MERE POLITI OG MERE TRYGHED

Som vi har set i redegørelsen, er der desværre en tæt sammenhæng mellem indvandring og kriminalitet. Derfor foreslog vi med *Retfærdig og Realistisk* en række tiltag for at styrke danskernes tryghed. Socialdemokratiet har styrket det lokale politi med bl.a. 20 nye nærpolitistationer rundt om i landet og styrket tilstedeværelsen i udsatte områder.

Der er gennemført en række tiltag over for bander og bandemedlemmer. Bl.a. er det blevet strafbart at rekruttere unge under 18 år til bandemiljøet, der er lavet bedre hjælp til mindre søskende med storebrødre i bander, og indsatsen mod bandernes økonomiske kriminalitet er styrket. Vores forslag om et bandetilhold er blevet gennemført i form af et kontaktforbud, som betyder, at dømte bandemedlemmer ikke må tage kontakt til personerne fra den bande, den dømte havde kontakt til på gerningstidspunktet. Vores forslag om, at kommuner skal underrettes automatisk, når en borger registreres i banderegistret, har vist sig uhensigtsmæssigt, og forslaget er derfor gennemført i en anden form.

UDVALGTE FORSLAG - DEN NYE FRIHEDSKAMP

GENNEMFØRT

- 37 timers arbejdspligt for alle indvandrere, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravene, når de modtager sociale ydelser.
- Flere strategiske nedrivninger i udsatte boligområder for at ændre beboersammensætningen. Med oprettelsen af kategorien 'forebyggelsesområder', blev det i højere grad muligt at lave nedrivninger.
- Kvinder med ikke-vestlig baggrund har fået bedre adgang til landets kvindekrisecentre gennem en flerårig økonomisk prioritering, som sikrer flere pladser på kvindekrisecentre og et nyt krisecenter. Derudover har det været muligt at sikre en mere specialiseret rådgivnings- og vejledningsindsats for LGBT+-personer med etnisk minoritetsbaggrund.

IKKE FULDT GENNEMFØRT

- National målsætning om, at ingen skoler, dagtilbud og ungdomsuddannelser i 2030 har flere end 30 pct. tosprogede elever. En ny model for elevfordeling på gymnasierne blev aftalt, men er siden hen rullet tilbage. Socialdemokratiet er fortsat optaget af, at der skal være en hensigtsmæssig etnisk sammensætning i landets dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser, hvilket bl.a. afspejler sig i aftalen om en ny gymnasieuddannelse (epx).
- Statstilskuddet til friskoler bortfalder, hvis f.eks. flere end halvdelen af eleverne har udenlandsk baggrund. Forslaget er ikke gennemført, men Socialdemokratiet er uforandret af den opfattelse, at der bør tages tiltag med henblik på at lukke de muslimske friskoler.

SUPPLERENDE FORSLAG FRA HELHEDSPPLAN FOR DANSK UDLÆNDINGE- POLITIK

Op til Folketingsvalget i 2019 fremlagde Socialdemokratiet *Retfærdig og Realistisk - Helhedsplan for dansk udlændingepolitik*. Udspillet indeholdt flere tiltag mod social dumping for at styrke ordnede forhold på arbejdsmarkedet. Bl.a. foreslog Socialdemokratiet at aflyse den tidligere regerings lempelse af landbrugspraktikantordningen, så det danske landbrug ikke åbnes for underbetalt arbejdskraft ad bagvejen. Det har vi gennemført. Vi har også skærpet reglerne på transportområdet og udbredt brugen af ID-kort på offentlige byggepladser. Til gengæld har forslagene om udenlandske prædikener ikke vist sig hensigtsmæssige at gennemføre i den form, de blev stillet. Socialdemokratiet vil arbejde videre med andre greb til at skærpe reglerne og sikre gennemsigtighed for trossamfund og religiøse forkyndere.

VI ER KOMMET ET STYKKE – MEN DER ER STADIG LANG VEJ IGEN

Der er gået mere end syv år siden Socialdemokratiet fremlagde *Retfærdig og Realistisk*.

Som det forhåbentlig står klart efter at have læst denne redegørelse, er der sket meget siden. Vi har gennemført en lang række af de forslag, vi lagde frem dengang. Og endnu vigtigere: De er begyndt at virke, så vi kan se resultaterne ude i virkeligheden.

Med *Retfærdig og Realistisk* slog Socialdemokratiet fast, at antallet har betydning. Der skal være styr på tilstrømningen. Så vi har en demokratisk kontrol med, hvor mange der kommer til Danmark. Og så antallet af mennesker, der kommer til Danmark, står mål med det antal, vi kan integrere. Som gennemgangen i redegørelsen har vist, er der de seneste 10 år kommet langt bedre styr på tilstrømningen. Selvom opgaven endnu ikke er løst.

Det er også godt, at flere nu er blevet en del af vores arbejdsfællesskab. Et arbejde er ikke i sig selv nok til, at man er integreret. Men det er et rigtig godt skridt på vejen. Flere på arbejdsmarkedet og

færre på passiv forsørgelse styrker fundamentet under vores socialdemokratiske velfærdssamfund. Og det giver flere foden inden for i vores arbejdsfællesskab, så flere møder danske kollegaer, det danske sprog og dansk kultur.

Men vi må også være ærlige. Der er stadig store uløste problemer. Vi er langt fra i mål på udlændingområdet. En del af problemerne er kendte og uløste. Ikke mindst fordi vi ikke har kunnet samle parlamentarisk opbakning til at gennemføre flere af vores forslag, der skulle løse dem. Socialdemokratiet har aldrig haft 90 mandater i Folketinget og har derfor altid været afhængig af støtte fra andre partier.

Derudover er vi som samfund ved at få øjnene op for nye problemer forbundet med indvandringen.

Med denne redegørelse har vi gjort status på den danske udlændingepolitik det sidste årti. Under arbejdet med redegørelsen er det blevet klart for os i Socialdemokratiet, at særligt tre emner bør stå i centrum for udlændingepolitikken i de kommende år.

FOR DET FØRSTE er det afgørende, at vi stadig har kontrol med tilstrømningen. Antallet af asylansøgere til Danmark er faldet drastisk siden 2015, og vi er blevet meget bedre til at hjemsende dem, der ikke har ret til asyl. Det er afgørende, at vi fastholder vores fokus på tilstrømningen. Nye krige og konflikter kan hurtigt vende op og ned på alting og igen sende flygtningestrømme mod Europa. Ligesom vi har set, at Putin og hans håndlangere bruger flygtninge og migranter aktivt i deres forsøg på at destabilisere Europa. Det skal vi kunne stå imod.

Det er vigtigt, at vi er et attraktivt land for dygtige udlændinge, som bidrager konstruktivt til vores samfund med deres arbejdskraft. Men samtidig må vi spørge os selv, om vi i dag sikrer, at adgangen for udenlandske arbejdstagere til Danmark sker på tilstrækkelig kontrolleret vis. Vi har set, hvordan udlændinge har gjort brug af studieordninger for at komme til Danmark for efterfølgende at tage lavt betalt arbejde. Det var ikke formålet med studieordningerne. Derfor er vi nu ved at lukke hullet.

Samtidig oplever flere vestegnskommuner et øget pres på modtagelsesklasser i skolerne, fordi udenlandske arbejdstagere også medtager deres familier, når de kommer hertil. Det har konsekvenser for lærerne, skolebudgetterne og de andre elever i skolerne.

Uanset om man kommer hertil som asylansøger eller arbejdstager, så har det konsekvenser for vores land, hvis vi ikke får styr på antallet. Og vi

må være villige til at tale om, at det heller ikke er ligegyldigt, hvorfra i verden den udenlandske arbejdskraft kommer fra. Vi må ikke gentage fortidens fejl med ukritisk import af udenlandsk arbejdskraft, som efterfølgende medførte store integrationsudfordringer for vores land.

Det handler ikke om at være for eller imod udenlandsk arbejdskraft. Det handler om, at hele vores land skal kunne følge med. Og at når en virksomhed får glæde af at kunne ansætte mere arbejdskraft, så har det samtidig nogle konsekvenser andre steder i samfundet. Det skal vi kunne tale ærligt om.

Socialdemokratiet foreslog i 2018 et modtagecenter uden for Europa. Dengang blev forslaget fuldstændig fejlet af banet – i Danmark og i Europa. Sådan ser det ikke ud længere. Flere og flere deler nu vores analyse af, at det nuværende asylsystem er brudt sammen. At det er dybt uretfærdigt og inhumant. Fordi det ikke giver os kontrol over antallet. Og fordi det understøtter menneskesmuglernes forretningsmodeller frem for at hjælpe flygtninge dér, hvor de er flest, nemlig i nærområderne.

Arbejdet med at etablere et modtagecenter uden for Europa bliver en af de vigtigste opgaver de kommende år. Der er allerede sket meget på få år. Fra at EU i 2020 blankt afviste Socialdemokratiets forslag til, at EU nu er klar til at lade medlemslandene overføre asylansøgere til modtagecentre i lande uden for Europa. Vi er glade for opbakningen og fortsætter arbejdet ufortrødent.

FOR DET ANDET skal vi styrke sammenhængskraften. Det handler om parallelsamfund – at vi måske nok lever i samme land, men at vi ikke reelt lever, bor og arbejder sammen. Men det handler også om en ny fase af udlændingepolitikken, som vi ikke tidligere har været tilstrækkelig optaget af. Heller ikke da vi skrev *Retfærdig og Realistisk*. En udfordring, som Socialdemokratiets udlændinge- og integrationsordfører Frederik Vad i 2024 betegnede som ”den tredje erkendelse”.

Vi har de seneste år været meget optaget af de fysiske parallelsamfund. Med boligområder og folkeskoler, der har en stor andel af beboere eller elever med baggrund i MENAPT-lande. Områder, der typisk er forbundet med højere kriminalitet, flere på overførselsindkomst og flere børn, som ikke får en uddannelse, end i samfundet som helhed.

Her er det lykkedes os at nedbringe antallet af parallelsamfund. Det er en kæmpe succes. Nedgangen i antallet skyldes især, at flere er kommet i arbejde. Og at parallelsamfundslovgivningen virker. Der er imidlertid også områder, hvor problemerne med opdeling består. Der findes stadig muslimske friskoler i Danmark. Ligesom der fortsat er alt for mange kommuner, hvor koncentrationen af udlændinge bare vokser og vokser. Det kan vores samfund ikke holde til.

Vi skal også tage fat på den værdimæssige kløft, der stadig findes. Når unge piger udsættes for social kontrol. Når alt for mange sætter religiøse regler over vores demokrati. Når antidemokratiske

holdninger får fodfæste. Vi har sågar set eksempler på, at offentligt ansatte har misbrugt deres stillinger til at fastholde andre i social kontrol. Der må ikke herske den mindste tvivl om, at det er fuldstændig uacceptabelt. Danmark er bygget på frihed, ligestilling og demokrati. Og man kan ikke være ansat i den offentlige sektor, hvis man ikke tjener Danmark.

I Danmark har vi både ytringsfrihed og religionsfrihed. Men det må aldrig bruges på en måde, hvor det begrænser andres frihed. Og hvis for stor en del af befolkningen fra en bestemt etnisk gruppe har værdier og holdninger, der adskiller sig markant fra den øvrige befolkning, så går det ud over sammenhængskraften i vores land. Hvis man vil opholde sig i Danmark, har man pligt til at acceptere og leve i overensstemmelse med vores grundlæggende danske værdier. Længere er den ikke.

Vi lever i en verden, hvor der igen er brug for demokratisk oprustning. Socialdemokratiet vil derfor styrke kampen for, at vores danske, demokratiske værdier udbredes til hele samfundet. Og vi vil fastholde et kritisk blik på religiøse trossamfund, ikke mindst de trossamfund, der har trådt til udlandet.

FOR DET TREDJE viser vores gennemgang, at trods mange års politisk indsats er indvandrere og efterkommere fortsat markant overrepræsenteret i kriminalitetsstatistikkerne. Det vil vi ikke finde os i mere. Det skaber utryghed og belaster vores samfund og fællesskab. Skiftende regeringer fejlede op gennem 00'erne og 10'erne i deres forsøg på at løse problemet. Nu er det tid til,

at vi får taget mere grundlæggende fat om problemerne. Vi har styrket indsatsen mod banderne. Og vi har ad flere omgange styrket indsatsen for tryghed i danskernes lokalområder. Blandt andet med mere nærpolti, mere videoovervågning, med bandepakker og en tidlig indsats over for dem, der risikerer at havne i kriminalitet. Men vi må også være ærlige og sige, at opgaven langt fra er løst.

Derfor siger vi klart og tydeligt: Kommer man til Danmark og begår alvorlig kriminalitet, skal man udvises. Hellere i dag end i morgen. Og har man fået dansk statsborgerskab, skal man ved alvorlige lovovertrædelser fradømmes statsborgerskabet og udvises.

Men her støder vi på en udfordring. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har gang på gang med sine domme stillet sig i vejen for, at f.eks. bandemedlemmer kan udvises fra Danmark.

Socialdemokratiet støtter op om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Den blev vedtaget i kølvandet på Anden Verdenskrigs rædsler. Det er vigtigt og nødvendigt, at vi har klare spilleregler. Det er ikke ordlyden i menneskerettighedskonventionen, der er problemet.

Problemet er, at aktivistiske dommere i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol fortolker konventionen på en måde, så vi nu ikke selv kan beslutte, hvornår nok er nok og kriminelle skal udvises fra Danmark. At ikke-folkevalgte dommere beslutter at vægte et kriminelt bandemedlems ret til familieliv højere end en demokratisk beslutning om at beskytte ofre og samfund mod kriminalitet.

Dermed lægger ikke-folkevalgte dommere en jernring ned over, hvad det danske Folketing kan beslutte. Det er demokratisk uholdbart. Og det svækker opbakningen til de internationale organisationer i en tid, hvor vi har brug for det modsatte.

Danmark har derfor i samarbejde med Italien samlet opbakning fra 27 lande i Europarådet til en ny fortolkning af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. På den baggrund vil vi skærpe de i forvejen stramme udvisningsregler endnu mere. Så det klare udgangspunkt bliver, at udlændinge, der idømmes mindst et års fængsel for alvorlig kriminalitet, bliver udvist. Det sikrer, at det først og fremmest er befolkningen og ofrene, der beskyttes – ikke gerningsmændene. De nye stramninger træder i kraft inden sommerferien.

SOCIALDEMOKRATIET har stået i spidsen for dansk udlændingepolitik de sidste seks år. Vi er stolte over alt det, vi har nået. Men vi er ikke tilfredse. Og vi er langt fra færdige. Mange store opgaver ligger foran os. Socialdemokratiet vil fortsat stå for en udlændingepolitik, der både er retfærdig og realistisk. Stram og solidarisk. En udlændingepolitik, der samler Danmark.

SOCIALDEMOKRATIET